

בוא א ב ג ד מ"י פכ"ו
ה"ל מביה ה"ל א סג
עשין פכ טו"ע ח"מ ט"ו
כ"ט טע"ד:
בוא ה מ"י ט"ס ה"ל ג
טו"ע ט"ס ט"ה:

רבינו גרשום

ת"ק וכו' ומהדר ליה רשב"ג
[ברך מחווייתא. והא תנא
קמא בר מחווייתא לא דבר
שמייה בלשון קושיא גרסי:]
מאי שלחין דקאמר ת"ק
באני מידבנא. אבל בר
מחווייתא לא מודבן ואתא
רשב"ג למימר אפי' הדר
מחווייתא מודבן: ת"ש. אם
כנטר בר מחווייתא הוא אי
לא. אנקולמוס מכור. והוה
סופר העיר שכתוב כמה
יוצאין ופורעין מס למלך
מכרתי ושרות: כנטר נמי
גברא. דהיינו בר מחווייתא
ולא בני. והא כדאיתא.
דנטר בני. ה"ג ומי מצית
אמרת הכי. דנטר בני. והא
מקמינן סיפא. והא כדאיתא
דר' יהודה: שיריה. מפרש
לקמן: חורשין. יערינן:
המוקצין לעיר. כלומר שהן
פתוחין לעיר וקוצצין ממנו
בני העיר לצרכין: פיסקי
באני. קטנות מסתפקות
מהן בהמות: הא בני. שהן
גדולות מודבני ואי אמרת
דנטר היינו בני דמודבני
א"כ קשיא לר' יהודה דאמר
ברישא דרבייהא כנטר אינו
מכור: לעולם כנטר באני
דמודבן ודקא קשיא לך
רישא. איפוך רישא ר'
יהודה אומר כנטר מכור
דהיינו כו' שמעון דאמר
מכר את העיר מכר את
המטב: והא ר' יהודה
כרבנן ט"ל. בברייתא דהכי
מסתברא דהכי קנין ר'
יהודה לא את שיריה ולא
את בנותיה ותניא המוכר
את העיר לא מכר את
בנותיה דהיינו רבנן ור'
יהודה נמי הכי קאמר.
ומשני ר' יהודה סבר לה
חורשין דרשב"ג בחדא רבני
מודבנא. ופליג עליה בחדא
דלא מכר את בנותיה משום
דלא שייכי לעיר הוי:
הבנות. כפרים אין נמכרות.
עמה עם העיר: חלק אחד
ביב. מצד זה של עיר:
וחלק אחד ביבשה מאריך
עד של עיר: הא דנחית
קיהו לגאו. בברין שמחין
לעיר ופתוחין לעיר נמכרין
עמה דשייכי עם העיר.
אבל אם פתוחות לבר חוץ
לעיר אין נמכרין עמה: והא
קנין ולא חורשין המוקצין
לה אין נמכרין עמה.
איתא אע"ג דנחית קיהו
לגיו אין נמכרין. ומשני
אימא המוקצין הימנא דלאו
פתוחין לה משום הכי אין
נמכרין הא אי הוי מוקצין
לה נמכרין: שהם לצרכיה
מפר' במגו: פ"ס. ואת
חיצת הקנים שהיא פחות.
שאם יש בסוף השדה חיצת
הקנים. וזן קנים הורקין
שעולין הרבה בגוזה אחד.
ואתו מקצת היא פחות
מבית ורבת רובע קב אינו
חשוב ולא אמרי' ששיריו
אלא נמכר עמה: ואת
השומריה. בית קטן שבשדה
שישב בה השומר: ואת
החרוב שאינו מורכב. בו
נעף ממין אחד ולא חשיב
השקמה. היינו ארו שפירין
לא קצצו גופי התחתונים
שישבו יוגדל לצורך קורה
להיות סוין גדול לא חשיב
ונמכר עמה:

הבי גריס רבינו חננאל וכן בתוספתא (פ"ג) תא שמע רבי יהודה אומר
כנטר מכור אנקולמוס אינו מכור מאי לאו מדאנקולמוס
גברא כנטר נמי גברא הא כדאיתא והא כדאיתא ה"ג מסתברא
דקתני סיפא כו' מאי ביזילי פיסקי באני פיסקי באני דלא מודבני
אבל באני עומם מודבני פירוש
ומדקאמר אבל לא את שיריה דהיינו
פיסקי באני מכלל דאיידי לעיל
בבא"ג וקאמר מי סברת רבי יהודה
כו"ג סבירא ליה וקאי כוותיה והא
לא מצינא אמרת הכי דהא פליג עליה
בבנותיה והוא הדין דפליג עליה
בכנטר אלמא דכנטר דרשב"ג כו'
מחווייתא וקשיא למ"ד באני והא
לא תקשי למ"ד כו' מחווייתא ור"כ
תרי גוויי כנטר נינהו דכנטר
דרשב"ג גברא הוא ודרכי יהודה
באני דכלאו הכי כריכין אנו לומר
דמרי גוויי כנטר נינהו כדאמרין
בזהורק בגיטין (דף פ:) אפי' לא
כתב לה אלא לשם כנטר שבעיר
הרי זו מגורשת ובצרכיה רבה
(פט"ו) אסתקית לנטרית (ו' ויקרא)
ובתוספתא דבבא מצינא נכרי
שעשה לישראל אפוטרופוס או
כנטר משמע מכל הלי דכנטר
גברא ודרכי יהודה הוי באני:
ואת

אלא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא
קמא גינווייתא ומהדר ליה רבן שמעון בן
גמליאל בר מחווייתא מי סברת מאי שלחין
גיננווייתא לא מאי שלחין בני דכתיב וישולח
מים על פני חוצות אבל בר מחווייתא לא
מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר
דאפי' בר מחווייתא נמי מודבן תא שמע
ר' יהודה אומר כנטר אינו מכור אנקולמוס
מכור מאי לאו מדאנקולמוס גברא כנטר
נמי גברא מידי אידיא הא כדאיתא והא
כדאיתא ומי מצית אמרת הכי והא קתני
סיפא אבל לא שיריה ולא בנותיה ולא
חורשין המוקצין לה ולא ביבירין של חיה
ושל עופות ושל דגים ואמרינן מאי שיריה
ביזילי מאי ביזילי א"ר אבא פיסקי בני פיסקי
בני הוא דלא מודבני הא בני עצמן מודבני
איפוך ר' יהודה אומר כנטר מכור אנקולמוס
אינו מכור ומי מצית אמרת רבי יהודה
כרשב"ג סבירא ליה והא רבי יהודה כרבנן
סבירא ליה דקתני סיפא אבל לא שיריה ולא

אלא למאן דאמר. כנטר היינו כו' מחווייתא מה ענין תוספת זו על
דברי ת"ק דת"ק אמר גינווייתא מודבני אבל באני לא מודבני
וקמהדר (ה) רשב"ג כו' מחווייתא נמי מודבן בתמיה הכי הוה ליה
למיתני רשב"ג אומר המוכר את העיר מכר את הבאני ואת הכנטר
אבל מדנקט כנטר לחוד מכלל
דשמעיניהו לרבנן דכנטר לחוד
אמרי אינו מכור ואתא איהו למימר
דמודבן ובע"כ כיון דשלחין
גיננווייתא בבא"ג הוא דאמור רבנן
לא מודבני ואתא איהו למימר
דמודבני: ה"ג תא שמע ר' יהודה
אומר כנטר אינו מכור אנקולמוס
מכור. דהא לקמן מפסיקין לה ואמרי
כנטר מכור אנקולמוס אינו מכור וכן
היא שנויה בתוספת' (פ"ג ה"ה) דמפסיקין
לה כסמוך. ואית דגרסי הכא
במרוייהו אינו מכור ולקמן לא גרסי'
איפוך אלא הכי גרסינן אימא רבי
יהודה אומר כנטר מכור אנקולמוס
אינו מכור: אנקולמוס. הוא סופר
המלך לכמוז מספר השדות והבאים
והאששים לתת מס של כל אחד לש
העיר: מידי אידיא כו'. בתמיה.
(ט) אלא לעולם כנטר היינו באני: ומי
מצינא אמר הכי. דכנטר דרכי
יהודה היינו באני: והקסני סיפא.
דהך ברייתא דפיסקי באני לא
מודבני דמשמע הא באני מודבני
והיי קתני רישא כנטר אינו מכור
כלומר באני לא מודבני א"כ קשיא
רישא לקיפא: שיריה. ואית גרס'
שיריה. ולקמן מפרש: ולא כוונתיה.
כפרים הסמוכים לה: ולא החורשים.
יערים כדמצינא חרש מלל צימוקאל
(ל). ביער דגרסינן [ע] ממרגמינן צמורשא:
המוקצין לה. הסמוכין לעיר
ופתוחין לה ולקמן מוקמינן לה בשאין
פתוחין לעיר ומתלצין המוקצין ממנה.
המוקצין מוזמנין: ה"ג בתוספתא (א) ולא
ביבירין של חיה ושל עופות ושל דגים.
ולקמיה מוקמינן לה בדגניח קאיהו
לכר: ביזילי פיסקי באני. חמירות
בקעה הגדולה הסמוכה לעיר אלא
שמופלטת ממנה קלת שיש הפסק לזמנא
בינתיים ושיריה לשון שיריים הוא:
פיסקי באני הוא דלא מודבני. שהרי

בנותיה ואילו רשב"ג האמר מכר את העיר מכר בנותיה דתניא המוכר
את העיר לא מכר את בנותיה רשב"ג אומר המוכר את העיר מכר בנותיה
רבי יהודה סבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא: ולא ביבירין של
חיה ושל עופות ושל דגים: ורמיניהו היו לה בנות אין נמכרות עמה יהיה
לה חלק אחד בים וחלק אחד ביבשה ביבירים של חיה ושל עופות ושל דגים
הרי אלו נמכרים עמה לא קשיא יהא דנגיח קאיהו לגו והא דנגיח קאיהו
לבר והא קא תני ולא את חורשין המוקצין לה אימא יהמוקצין הימנא:
בבב"ג יהמוכר את השדה מכר את האבנים שהם לצרכיה ואת הקנים
שבכרם שהם לצרכיה ואת התבואה שהיא מחוברת לקרקע ואת חיצת
הקנים שהיא פחותה מבית רובע ואת השומריה שאינה עשויה בטיט ואת
החרוב שאינו מורכב ואת בתולת השקמה אבל לא מכר לא את האבנים
שאינן לצרכיה ולא את הקנים שבכרם שאינן לצרכיה ולא את התבואה שהיא
תלושה מן הקרקע בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה הרי כולן מכורין
בין כך ובין כך לא מכר לא את חיצת הקנים שהיא בית רובע ולא את
השומריה שהיא עשויה בטיט ולא את החרוב המורכב ולא את סוין השקמה:
גמ'

(א) פ"ג ה"ה. (ב) פ"ג ה"ה. (ג) פ"ג ה"ה.
אוחסין. (ד) במ"ל: שומרים.
(ה) פ"ג דקמיתא.

תורה אור השלם

1 הפתח קטר על פני ארץ
ושלה מים על פני חצות:
איוב ה י

הגהות הב"ח

(א) רשב"ג ד"ה אלא וכו'
וקמהדר ליה רשב"ג וכו'
דמודבן (ובע"כ כיון וכו'
דמודבני) מא"מ ו"כ פ"א
אין זה: (ב) ד"ה מידי אידיא
כו' בתמיה ולעולם פ"ל
ומיתת אלא נמחק:

לענין רש"י

טרו"ק [טרו"ק א].
אשכול.
טרו"ג [טרו"ק פ].
גזר (של עץ).

מוסף תוספות

א. פירוש, אי אמרת
בשלמא מאי כנטר דקאמר
ר' יהודה בני היינו
דאיצטרך סיפא למיתני
דבלי לא את שיריה אע"ג
דבני עצמן מודבני פיסקי
בני לא מודבני, אלא אי
אמרת כנטר היינו
בר מחווייתא אמאי
איצטרך תו למיתני סיפא
איתא שיריה דאלמא
בני עצמן מודבני השתא בר
מחווייתא מודבן בני לא
כ"ש, ותו פיסקי בני גופיהו
אמאי לא מודבני השתא בר
מחווייתא מודבן פיסקי
בני לא כ"ש. ר"י מנש.